

HRVATSKA RIJEČ

PREDPLATA: ZA ŠIBENIK DONAŠANJEM U KUĆU TE ZA AUSTRO-UGARSKU POŠTOM NA MJESEC K 125. ZA TROMJESEC K 375. POLUGODIŠNJE I GODIŠNJE RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO K 15 I POŠTARINA — PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

JUTARNJI LIST
IZLAZI SRIEDOM, PETKOM I NEDJELJOM
Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNIČVO I UPRAVA „HRVATSKE RIJEČI“ NALAZE SE U „HRVATSKOJ TIŠKARI“ (Dr. KRSTELJ I DRUG.) — RUKOPISE NE VRAĆAJU SE. — NEFRANKIRANA SE PISMA NE PRIMAJU.

OGLASI PO CENIKU.

Još o krahau društva „Dalmatia“.

Beč, 20 ožujka.

Moja kratka bilješka o predstojećem krahau dioničarskog društva „Dalmatia“, potakla je njezina upraviteljica gosp. M. R. Zenića, da na istu reagira i da ustanovi neke netočnosti. Čudnovato je, da se g. Zenić javlja u javnosti radi jedne stvari, koja na koncu konca može da malo zanima dalmatinsku javnost, osim on malo ljudi, koji su zainteresovani kod ovog društva. Za njih pisanje u novinama nema opet nikakve vrijednosti. Oni kao članovi imaju prava, da pregledaju društvene račune u svako doba.

Ali da i nadalje ne misli g. Zenić da je pisac one bilješke krivo bio informiran, bit će dobro da se ovdje utanači, da društvo „Dalmatia“ ne likvidira za to jer je stupilo u pregovore sa bolševikom i viškom zadrugom radi prodaje, nego ove su zadruge saznale već davno da „Dalmatia“ stoji pred krahom. A jer vinarški njihovi posli u Beču s dana na dan sve ljepše napreduju, one su došle na misao da kupe „Dalmatiju“ još sada i da joj tako spase podupri krah.

Nije vaš dopisnik bio krivo informiran glede Ivanševićeve zaduže. Gospodin, koji mu je cilju stvar saobčio, upotriebio je za „Udružni Savez“ njemačku riječ „Creditanstalt“, a pošto Zemaljski vjersijski savod u Zadru nosi ovo njemačko ime, to je vaš dopisnik držao, da će vjersijski zavod osobama, koje su u zadrugama, dati hipotekarne zajmove, da mogu onda oni taj novac uložiti u zadruge, koje bi onda imale platiti „Dalmatiju“. To nije bog zna kakva privlačenja informacija.

Pogriješka je gleda ono K 10.000. Ali i tu je u listu izšla bez krivine vašeg dopisnika, kako vam je on to sam naknadno javio.

Društvo je, ma koliko to nekako gosp. Zenić, bilo utemeljeno indirektnom inicijativom nekkih naših zastupnika, a najviše je interesa imao da proda g. Zenić svoju prijašnju radnju današnjem predsjednik „Hrvatske Stranke“ g. Duboković. Zar ovo nije istina gosp. Zeniću? Mi se razumijemo.

Istina je, gosp. Zeniću, da je društvo „Dalmatia“ mislilo, da će u Beču monopolizirati cilju radnju s dalmatinskim vinom. Krivo g. Zenić hoće da izvrne ovo, kad govori o milijunima, te govori

o uobče o monopoliziranju čile trgovine s vinom u Beču. Na to niko nije ni mislio. „Dalmatia“ je imala zadacu da se bavi sa dalmatinskim vinom, a ne sa drugim vinima. Za to nemože ni bit govora o monopolizaciji čile vinarske radnje u Beču, nego samo one sa dalmatinskim vinom.

Vjerujemo da „Dalmatia“ nudila u prvom početku viškoj i bolskoj zadrugi cilju posao njezin, ali čudnovato je, zašto je g. Zenić prešutio i razloge radi kojih „Dalmatia“ tako brzo nudjala drugom svojoj radnju.

Zar ju je možda prisilio onaj gubitak od kojih 70.000 Kruna u prvij i drugoj godini, kad je radila vinom itd.?

„Dalmatia“ je, kako to ovdje svak znađe, namah u prvom početku počela šijati, pak kašniji rad nije mogao nadoknaditi prvašnji gubitak, radi toga se je nastojalo „uz najpovoljnije uvjete“ prodati drugomu njezin posao.

Kako je to, da sve druge dalmatinske vinarne u Beču, koje su kašnje utemeljene, više ili manje dobro rade, a „Dalmatia“ ne? I druge vinarne plaćaju u Dalmaciji vino skuplje ljetos nego li prijašnjih godina, pa opet one rade i ako ne sa Bog za kakvom dobiti, ali barem ne rade na gubitak. Sve vinarne napreduju, samo se „Dalmatia“ pripravljala da likvidira!

Ma kako su „Regnicoli“ mogli „Dalmatiju“ kvariti poste, kad i „Dalmatia“ nije radila sa samo dalmatinskim vinom?

Nije istina, da je za prodaju dalmatinskog vina prestala mogućnost da se u Beču uspiješno radi, jer baš ovih dana radi se ovdje o tomu, da se jedno deset dalmatinskih konoba, koje prodavaju dalmatinsko vino, udruže u jednu zadrugu, da uzmognu što bolje podignuti cilju i ugled dalmatinskom vinu u Beču. To se eto događa u Beču u času, kad „Dalmatija“ bolška i viška zadruga spašavaju od potpunog krahau.

Dozvoljujemo, da nasljednici grofa Harracha ne posjeduju nijedne akcije „Dalmatije“, ali tim nije još obaljena tvrdnja, koju je vaš dopisnik čuo od jednog dioničara „Dalmatije“, da Lichtenstein daje njegove dionice badava.

Možda i Lichtenstein nema nijedne dionice. A ni to opet ne bi oborilo činjenicu, da te dionice, ne prikupie ni viška i bolška zadruga „Dalmatiju“, danas nemaju Bog zna kakve vrijednosti.

Iz dopisa g. Zenića nikako se ne mogu da saznadu pravi razlozi, radi kojih nije

mogla „Dalmatia“ uspijeti. Ono sve što g. Zenić piše, može vriediti za čeljad u Dalmaciji, ali ne za one, koji su po strani pratili rad ovog društva. Zašto g. Zenić ne iznese razloge na javnost, radi kojih se neka gospoda dioničari na nj ljute?

Još jednu: Kako je to, ako je istinita tvrdnja g. Zenića, da je u Beču prestala mogućnost da se s dalmatinskim vinom uspiješno može raditi, a bolška i viška zadruga nemaju straha preuzeti radnju „Dalmatije“?

Za g. Zenića prestaju razlozi daljnijem obstanu „Dalmatije“ — za višku i bolšku zadrugu mora da ni razlozi još obstoje, kad su pripravni prekiputi „Dalmatiju“.

Meni se čini, a sa mnom će se ja mačno složiti i cijenjeni čitaoci ovog lista, da je gosp. Zenić tražiči miša izljerao mačku; — utopio se u vlastitoj logici.

Ante Starčević i katolička vjera.

U „Hrvatskoj“ piše vič. pop Jure Čvek sljedeće: Da se nadopune dokazi veleč. g. Jose Šatrana o dru. Anti Starčeviću, kojima se pobijaju napadaji dra. Drechslera protiv našem neumrlom političkom idealu Anti Starčeviću, da je on tobože bio protivnik katol. vjere, izvolite gosp. urednici oisnuti sljedeće:

Ja sam bio duhovnim pomoćnikom kod nezaboravnog mi principala župnika pok. Ivana Rukavine u Krapinskim Toplicama. Njegova kuća je bila stječište svih pravaša iz Zagorja i čile domovine.

Tu su se sastajali zalbože danas već pokojni Ivan pl. Radić, Gijro Planić, Fran Folnegović, David i Ivan Starčević, Luka Starčević, dr. Ivan Banjajević, koja poljednja dvojica su hvala Bogu još na životu. K pok. Ivanu Rukavini dolazio je za vrijeme moga kapelovanja u Krap. Toplice na dulji boravak naš neumrlu politički prvak dr. Ante Starčević. Ja sam imao prilike pobliže njega promatrati, jer sam ciljo vrijeme, što mi je od vršenja zvanice prošlo bilo, u društvu sa nezaboravnim starcem i našim velikim političkim učiteljem proboravio. I tada već su toga značajnika Slavosrbi raznih boja i imena crnili i klevetali, što i danas ne prestaju. Čuo sam njega i o onoj „o pozivinjenju katol. naroda“, koju raznih boja Slavosrbi sebi u prilog tumače, da odbiju katol. svećenstvo od najvećeg Hr-

vat dra. Ante Starčevića. Ono isto sam ja čuo od moga duhovnika u sjemeništu, kad nas je učio kako moramo kao svećenici marljivo i rado svoje zvanice dužnosti vršiti i kako zanemarivanje svojih zvanicnih dužnosti katol. svećenik i nehotice doprinya da narod propada i ne napreduje. Ja sam, kako rekoh, Staroga pobliže promatrao kod stola, razgovarao sa gostima, dapače kada bi on sam boravio u svojoj sobi. Nikada nije Stari sjeo k stolu, da jede a da se ne bi prije pomolio Bogu niti bez molitve ustao od stola. Lektira mu je bila čitanje djela sv. otaca od kojih su mu najmilija djela bila sv. Augustina, kojega se nije mogao dosta nahvaliti. Meni kao mladomu svećeniku uvijek bi mi na srce stavljao da učim, da čitam, osobito, veli, one knjige sv. Pavla, za koga bi znao kazati, da je to najveći umnik bio, što ga je ova zemlja nosila. Kada bi koji gost s toga slobodnije počeo govoriti, što bi vriedjalo stidljivost, Stari bi se uvriedjen ustao od stola i pošao u svoju sobu. Kad bi ga pok. župnik Rukavina zapitao, zašto je otišao od stola, odgovorio bi: Dragane! taj vaš gost je bečar, koji spada nekamo drugamo, a ne k vašem poštenom stolu.

Jedanput me je znatljivost vučla, da vidim Staroga, što on na večer prije no legne u krevet radi. Kako je soba Staroga bila prizemno, mogao sam sve vidjeti, jer je Stari obično spavao, da nije puštao zastora. Kada se stari svukao, legao bi u krevet i dok mu nije došao drem uzeo bi sv. Augustina u ruke pa čitao. Kad mu je nadošao drem odložio bi knjigu, sjedne u krevetu, načini križ, sklopi ruke, na koje nasloni glavu i ovako proboravi njeko vrijeme.

Kada sam nosio Presvetu hostiju bolesniku, ako je Stari bio u vrtu, kleknuo bi se i poklonio Isusu Kristu u Presv. Sakramentu.

Dakle sve ovo dokazuje, da su ga neprijatelji hrvat. naroda crnili i klevetali, da svećenstvo od njega odbiju.

Iz hrvatskih zemalja

Komesar u Banovini.

Izviestitelj „Novog Lista“ doznaje, da je jedna osoba, koja je nedavno stala na visoku mjestu u Hrvatskoj, izjavila, da Cuvaj ne će provadjeti izbora, nego da će do brzo otići, a da će izbore provesti ufanja zvijezda crkvene unije i jedinstvene kulture: to je naš slavenski program. I u luči tog našega slavljanskog programa moramo motriti i dio slavenskog pitanja — vrlo važnoga — naime slovensko-hrvatsku uzajamnost ili bratstvo — kako hoćete.

Mi Slovenci prvotno nismo bili Jugoslaveni, nego alpski Slovenci i prvi dio naše povijesti razvio se je pod zastavom češko-slovenske uzajamnosti. Kraj Samo (623.—658.), knez Rastislav i slavenska braća sv. Ciril i Metod i Pržemislav Otokar, — to su stacije pojava, razvoja i smrti češko-slovenske uzajamnosti. Smrti su joj udarac zadali Niemci, koji su širili prama sjeveru, iztoku i jugu kršćanstvo, a ujedno i svoje gospodstvo, tako da su brzo zabilili kralj razdiobe izmedju nas Slovenaca i Čeha i tako sa definitivno potisnuli na Balkan. Niemci su htjeli prisvojiti cilju Hrvatsku, što im se je za kratki tren posrećilo sa Slavonijom, a potom kad su nadvladali kneza Ljudevita i s njim sjedinjene Slovence (828). I tom su prigodom — kako spominje Klaič u svojoj „Povijest Hrvata“ — „nesretni Slovenci izgubili svoju samostalnost i postali robovi germanskih Frankana.“ Nije ništa pomoglo, da se je tomu procesu opirao spretni diplomat Rastislav

jedan komesar ad hoc i to po svoj prilici zborni zapovjednik zagrebački Gerba. Izbori bi se imali obaviti polovinom travnja. Ova izjava je autentična; da li stoji njene informacije, to će pokazati skora budućnost.

Za sporazum opozicije.

Dne 19 ov. mj. obdržana je u Zagrebu zajednička sjednica eksekutivnog i izbornog odbora koalicije, u kojoj se viećalo u prvom redu o izbornom i daljnijem političkom sporazumu sa pravašima, a onda o nekim specijalnim izbornim pitanjima koalicije. Sporazum je spravašima jednoglasno odobren u smislu zaključka osječke skupštine, koji glasi:

„Narodna skupština odobrava nastojanje hrvatsko-srbske koalicije za slogom svijlu oporbenih stranaka protiv danšnje vladavine; pozdravlja u tom pravcu već postignute uspjehe i očekuje da će oporbene stranke ući u izboru borbu sa zahvatom obćeg jednakog, izravnog i tajnog prava glasa i gospodarske i financijske samostalnosti, kao i da će odlučnim svojim istupom za uvijek onemogućiti stvaranje magjaronske stranke i neustavnih protunarodnih režima.“

Skupština u Osieku.

U nedjelju obdržala se u Osieku, na glavnom trgu u donjem gradu, javna pučka skupština, koju je sazvao građanski odbor, sastavljen od gradjana raznih političkih stranaka.

Skupštini je prisustvovalo preko 3000 ljudi, ponajviše izbornika seljaka iz čitave Slavonije, naročito iz Osieka i okolice. Nadalje je prisustvovalo desetak bivših nar. zastupnika hr. srb. koalicije, mnoštvo od nekoliko tisuća ljudi.

Skupštini je predsjedao bivši zastupnik Vaso Muačević, a govorilo je više zastupnika. Na koncu je prihvaćena jednoglasno rezolucija, kojom se izrazuje povjerenje bivšem nar. zastupniku dru. Krausu, i hrv. srb. koaliciji.

Nadalje su sa skupštine odposlani brzojavni pozdravi po sudovima osuđenim nar. zastupnicima dru. Hinkoviću u Pariz, te dru. Lorkoviću i Stij. Radiću, koji se nalaze u zatvoru.

Skupština o Hrvatskoj u Beogradu.

U ponedjeljak se je u Beogradu pred kazalištem obdržavala skupština, koja se je bavila događajima u Hrvatskoj. Skup-

Uzajamnost Slovenaca i Hrvata.

1.) Slovenski piše Ivan Mazovec.
Dandanas se sasvim mnogo čuje o uzajamnosti Slovenaca i Hrvata: napijamo joj pri rujnom vincu, na našim sastancima; željno ju i otvoreno vapijemo po našim časopisima, u društvima, te skoro pri svakoj prigodi... A to po mojem mnenju nekako klanje našoj uzajamnosti, jer malo tko promišlja temeljito i stvarno, na čemu bi zapravo stajala ta naša uzajamnost. Zato mi se čini, da je današnji dan naša uzajamnost — taj problem dugotrajnog povjestičkog razvika — nekako odviše ponižena na nesmislen u frazu. Ali je vrijeme ozbiljnije, nego ikada prije, te je za to i potreba našo pitanje razsvietliti i staviti na pravi put.

Povjest Slovenaca i Hrvata.

Kad je car Konstantin priznao kršćanstvo rimskom carstvu, i gotovo se je dovršio proces, koji se je razvijao već tri puna stoljeća: propadanje stare klasične rimsko-čile kulture, a preoblast kršćanstva po svim tada poznatom svijetu. Zapadne kršćanske države osvojile su u toku vijekova također svu Ameriku i postale jedino pravo nasljednice čile moderne kulture. Medju tim zapadnim državama i medju poganskim

azijatskim orijentom širi se vrlo interesantna, poluevropejska, poluazijatska kulturna sfera, koja je ostavio isti rimski car Konstantin, kad je prenesao stolicu rimskog carstva u Carigrad i tim zasnovao slavno bizantsko carstvo. To označuje kulturnu sferu, (kamo spadaju osim Rusa, Srba, Bugara i Grka takođerj Albanci, Rumunji, Kopti, Armenci i svi brojni kršćanski narodi Kavkaza) u vjerskom pogledu grčki ortodoksizam, a u nacionalnom dva suprotna pola: helenizam — slavjanstvo.

I kako je u prvashim vijekovima kršćanski zapad osvojio cilju Ameriku kršćanstvu i civilizaciji, tako je bila i bizantska kršćanska kulturna sfera svjestna svoje zaduče, da mora sa kršćanstvom oplemeniti azijska poganska plemena i privesti ih luči prave istine i prosvjete. I tako će se obe kulturne sfere sa svojim skrajnim žarištima dotaknuti i svezati se u obruč sveobće kršćanske kulture. To je, kako se izražava Krumbacher, najvećihostvenija apotheza negdanje slavne rimske države, koja je nekoć vladala nad svim državama oko Sredozemnoga mora, a po svom razpaku kulturno osvojila čitav svijet. Mi bi istinitije kazali: to je apotheza kršćanstva.

Ali ima nešto što nas pri tako veseloj činjenici ne može zadovoljiti — to je namirne protivnost medju iztokom i zapadom, protivnost medju narodima istočne i zapadne kulture. Taj je najnesretniji i najljućiji boj na rusko-poljskoj i na srbsko-hrvatskoj medji; a napose boj medju Hrvatima i Srbima, koji je i jedan od najvažnijih komponenta naše slovensko-hrvatske uzajamnosti. Uz zapadnu kulturu stajali smo od Jugoslavena samo Slovenci i Hrvati, a od sjevernih Savena Česi i Poljaci, svi pak drugi pali su pod upliv bizantsko-grčke kulture. Odatle je takođerj uvijek ona protivnost medju srednim slavenskim narodima, odatle i naša nesloga, koja je već poslovlična. Tu, — u tom vjersko-kulturnom problemu jesu prave klisee naše slavenske nesloge, i te klisee trebalo bi izkopavati, hoćemo li doći do uzajamnosti. Za to i ne vjerujemo u uspješne svih mogućih slavljanskih kongresa, koji ne poštuju taj vjersko-kulturni problem i stojimo daleko od svih takovih prireditelja, — dočim sudjelujemo „Velegradskoj akademiji“, u skromnom „Apostolstvu sv. Cirila i Metoda“ i u „Slavljanskoj Ligji Katoličkih Akademika“. I ako će cilj sviet na nas vikati i kriviti nas, to nas ne miče sa označenog nam puta.

Sporazum i međusobna pomoć iz naroda za narod, k tome preljeпа i puna

1) God. 323. po Is. Die Kultur der Gegenwart, Berlin-Lepzig 1905, Griechische und lateinische Literatur, str. 238.

(Nastavit će se).

ština je bila veoma brojno posjećena. Više govornika je govorilo o reakcionarnom režimu u Hrvatskoj na zapovjed Beča i Pešte, te izrazilo simpatije hrvatsko-srbskoj koalicii. U tom smislu je prihvaćena i rezolucija. Govorio je i jedan odaslanik sveučilišne omladine u Zagrebu. Zaključeno je, da se pošalje brojaj omladini u Zagrebu. Skupština se razidžje nakon što bi odpjevala himna „Oj Slaveni“!

Oficijozni bečki dopisni ured priobćuje brojaj o toj beogradskoj skupštini, koji kaže da se je na skupštini čulo ne-kvalificiranih izraza o kralju Franju Josipu, da se je klicalo u slavu atentatora Bogdana Žeraića itd.

Hrvatski savez proti Ugarskoj.

Pod naslovom „Hrvatski savez proti Ugarskoj“ gonosi bečka „Reichspost“ uvodni članak, u kom se bavi sporazumom hrvatskih opozicionálnih stranaka u borbi proti prevlasti ugarske vlade. Govoreći obširno o tom sporazumu, završuje njemačko glasilo viših krugova svoje promatranje ovako:

Ne može se prosuditi, do kuda će doseći zaključci hrvatske opozicije. Konačno se razabire iz svega, da je koalicijska odobrija trialistički program stranke prava i da je učinila prvi korak k njegovom ostvaranju. U tom leži očiti najveštaj rata Ugarskoj, ali i dualističkoj vladavini, koju Stranka prava kao štetnu po hrvatski narod i Hrvatsku od postanka pobija.

Sa zanimanjem se očekuje, kako će se Ugarske, a naročito sadašnje većine dojmili ovaj vrlo važni politički uspjeh magjarskoga eksponenta bana Cuvaja. Uz neuspjehe s obrambenim reformama još ova stečevina u razvijanju hrvatskoga piva, uvjerit će gospodu iz stranke narodnoga rada i njihovu vladu, da su luk odviše napeli.

Priestolonasljednik u Bosni.

Poglavar bos. herceg. vlade F.Z.M. Potiorek, koji je na boravku u Beču poradi vićanja o promjenama u bosansko-hercegovačkoj upravi, pohodio je i priestolonasljednika Franju Ferdinandu na otoku Brioni, te mu je podnio izvješće o bečkim konferencijama, kao i u obće o položaju u Bosni i Hercegovini. Istodobno je, veli se, poglavar zemlje s priestolonasljednikom viećao o priestolonasljednikovu putu u Bosnu i Hercegovinu, o čemu se je već od prije mislilo. Po svoj prilici bi priestolonasljednik došao u Sarajevo tečajem mjeseca svibnja ili lipnja, ali još da nije točno određeno vrijeme putovanja, no svakako da bi priestolonasljednik krenuo na put, kad se srede tekuća pitanja i omogućiti rad bosansko-hercegovačkoga sabora.

O aferi slovenske porote u Trstu.

Na predlog generalnog prokuratora je vrhovno sudište anuliralo zaključak vrhovnog sudbenog stola u Trstu, kojim se od sudbenog povjerenstva u Trstu gledom na stranački priziv sastavljena lista na porotnika ukida i kojim se naređuje sastav nove listine porotnika na temelju prvobitne poglavarstvene pralistine. Pri sastavu nove listine porotnika obnovit će se čitavi postupak tako te će irščansko gradsko poglavarstvo uzevši u obzir slovenske želje imati da sastavu novu pralistinu iz koje će onda sudbeno povjerenstvo u Trstu sastaviti listinu porotnika i njihovih službenih dana. Usled toga neće porotna sudišta moći da djeluju počamši od 1. travnja.

Uprava magistrata u Pulji.

Za vodenje posala pulske občine, nakon što je odbijena pritužba Zem. Odbora glede raspusta, vladinom povjereniku barunu Gorizzutiu pridjeljeno je 8 prisjednika i to: 3 talijanaša, 1 državni činovnik, 2 od ratne mornarice, 1 Hrvat (Stihović) i 1 socijalist.

Novi profesor na hrv. sveučilištu.

Službeni list donosi, da je dr. Bogumil Vošnjaku podijeljena venia legendi na zagrebačkom sveučilištu iz obćeg državnog prava, na predlog profćorskog zbora pravnog fakulteta.

Dr. Vošnjak je mlad slovenski naućenjak. Pokrenuo je sa svojim drugovima odličnu reviju „Veda“, kojoj je on urednikom.

Napetost izmedju Englezke i Njemačke.

Odnosaji izmedju Njemačke i Englezke, mješta da se srede, bivaju napetiji. Ovu napetost uvećao je govor ministra lorda Churchilla u englezkom parlamentu o englezkoj ratnoj mornarici.

Lord Churchill govorio je otvoreno, kako Englezka mora svoju vojnu politiku udekvatati prama držanju Njemačke. Iztkavno je, da Englezka ima dregnouthov koliko dvie kojemudraga države skupa. Snaga Englezke ratne mornarice mora biti za 60% jaća od snage njemačke ratne mornarice, t. j. proti 10 njemačkih ratnih brodova mora stati 16 englezkih. Zato Englezka mora da svake godine sagradi 4 nova dregnoutha.

Ovaj govor englezkog ministra izazvao je u čitavome svijetu veliku senzaciju. Opozicija u englezkom parlamentu izjavila je, da je lord Churchill postupao vrlo netakćeno. U Njemačkoj pogotovo ovi ministri izvodi izazvali su tećak dojam te je pukao glas, da je usled ovog govora car Vilim obavustio svoj put u Beć.

Zadružni Savez privatnih činovnika u Dalmaciji.

Savez! Ta rieć odavna se čuje među našim činovnicima i po odazivu na apelu tiskanu u tom cienj. listu svak je spreman da postane njegovim članom i želi da započme djelovaćem. Čuju se glasovi o izrabljivanju, izcrpljivanju do skrajnosti. Nit najskromnije taćke zakona niesa provedena sa strane poslodavaca. Zakonu je doduše, da šiti slabije i da ih podupire, ali nit od njega se ne može sve tražiti; jer dok nam paragrafe stavlja na zaštitu naših interesa, mi se nit izdaleka ne brinemo, da iste predoćimo poslodavcima na izvršenje. Danas poslodavac traži od namještenika cielog ćovjeka; tražimo li pak mi od istog pravdu nagradu? Ne, jer se ne osudujemo nit izdaleka na to, da nam ne ponestane i onaj komad kruha . . .

Odgovor je jasan: Svi za jednoga a jedan za sve, ujedinjenim silama u svietnoj organizaciji samo vlastitom snagom zadobit ćemo pravdu stvar. Savez će nam biti početak one staze, koji će nam zajamćiti temelj naše budućnosti. Neka nas nit malo ne plaši, što ćemo naći na potećkeće s raznih strana, jer sve ćemo nadvladati slogom i voljom.

Za svaku plemenitu i korisnosnu našu misao okupljamo se neustraišivo, pa makar i trpjeli. Riećdo ćemo naći, da bi ijedna dobra ideja gladko došla do oživljenja. Svaka je imala zaprieka i povladjivanja, svaka je imala svoje junake i svoje mućenike. Zaboravio bi da sam i ja s mojim kolegama u odboru imao zaprieka, ali i današnje zanovetanje nekih sjeca me na iste i htjelo bi me na po puta možda zaustaviti. Vrajaju se, uztrajnoć, slogom, samozatajom i dobrom voljom temelj je Savezu postavljen. Najveću smo dućnost izvšili. Znadem, da mora naći na zapreke jedna takove vrsti organizacija, jer ako bude i unapried do temelja slegom uzradjeno od svih nas činovnika u Dalmaciji, našim će pokretom cieti činovnićki stalež oćući blagodat našeg rada.

Snaga se jaća, razvija postepeno prema današnjim prilikama, prama kulturnom napredku našem. To poslodavci o paćajuć, nastojat će da sve moguće načine, da nas sućbiju. Nego kako se silom ne da zaustavit tako silne bujice, tako ni prodiranje naše ideje pravadne neće zaustaviti, kad je ono jednodućno, solidarno, uztrajno i voljno započeto.

Kroz vjekove iscrpljivani, izrabljivani do skrajnosti sa strane poslodavaca i kad se mislilo, da se ipak može biedno jesti krušac onaj cini, naćošla je utamnika stanovitih državnih činovnika, a napokon da nas dovedu i do ruba propasti, nahrupio je tudji element po svim trgovaćkim ćucama, a naš domaći leži — biedan i zapostavljen. Sva najgora zla su nas zaćesila, a to je dostatno da nas zabrine . . .

Ipak svemu Savez može i mora doćkoići. Zakon bistro kaže, da državni činovnik nakon desegodišnjeg rada u slućaju nesposobnosti može da bude penzioniran, a kad tamo bezbroj sposobnih, a takovih vidimo nakon što su se doćepali mirovine, grabe i nama onaj komad hljeba. Dok ih takovu množinu brojim po raznim poduzećima, razpravljaje o njima ostavljam za bolju zgodu, da ne bi uzru-

jao ćud odličnih mojih drugova činovnika. I ne bih toliko žalio, ali ti krumiri znadu zapretati i dvije službe istodobno i raditi za dvostruku ćinovnika uz veoma nisku nagradu. Da to uzognu bolje provesti kraju, u pragmatici traće 6 sati neprekidnog uredovanja . . . i možda vladu, koja brani slabije, doći će tomu u surćet . . . Prezirom prolazimo preko takovih još jednom a žalom poslodavce, koji misleći da sebi bolje i cienje koriste, štetuju. Savez će biti pozvan da i tomu učini kraj i da uvjeri poslodavce, da se pri tom varaju, jer samo isti će im moći pribaviti moralno i materijalno pravog trgovaćkog namještenika, koji će se odlikovati kakvoćom, kolikoćom i uztrajnoću.

O tom u kratko: **Kakvoća.** Nema sumnje, da je pri prosudjivanju ćinovnićkog karaktera najposudija bać kakvoća istog. Samo onaj, trgovaćki namještenik, koji se stvarno i formalno bavi dnevnim poslovanjem trgovaćkih operacija, može se držati pravim trgovaćkim ćinovnikom. Iz ovog sledi jasno, da jednom trgovaćkom namješteniku kao pravom ćinovniku treba najprije dovoljno pripreve. Samo onaj trgovaćki namještenik, koji se je za svoje zvanje dobro pripravio, može postati i vriedan pravi ćinovnik na korist vlastite tvrdke. Ako pak namješteniku kao pravom ćinovniku treba formalno i stvarne pripreve, mora da je nešto i ućo. Po tom onaj namještenik može biti i pravi trgovaćki ćinovnik, ako je do kraja sistematski izućio ili se usavršio u koju trgovaćku znanost.

Kolikoaća: I najbolja teorija ne vriedi bez stvarne prakse. Toga radi svaki trgovaćki namještenik istom onda zvati će se pravi trgovaćki ćinovnik, ako bi mogao dokazati, da se stvarno i praktiće usavršio u pojedinoj znanosti kod raznog poslovanja tvrdke.

Napokon i radi kolikoće traćimo od pravog trgovaćkog ćinovnika **uztrajnost** rada. Tek onaj trgovaćki namještenik, koji se izkljućivo bavi trgovaćkim poslovanjem unutarnjim tvrdke i nema drugog zanimanja i posla, može se pravom zvati trgovaćki ćinovnik. Tim više danas kad se od poslodavaca traći ćitav namještenik. Sve te tri stvari ćine trg. namještenika pravim trgovaćkim ćinovnikom. Takove će nudjat Savez a takove će za vlastitu korist moćat traćiti poslodavci.

To će biti najprva brig a Saveza, da svakoga od naš stvorić dostojnim imenom i karaktera ćinovnićkog, da nas moralno i materijalno pridigne do onog stepena, koji nam po pravu pripada, jer nije jaćno svaki namještenik nama i trgovaćki ćinovnik, ako se zanima u komptoirna za pišaćim stolom.

Svršavam za danas. Zahvaljujem onim poćrtovnim drugovima, koji me prate u radu, a kojima svima ne mogu posebno zahvaliti, velim da uztrajaj sazidati ćvrst temelj našeg Zadružnog Saveza i uliti kod koleća duć poćrtvovne uzajamnosti.

Vodice, 19 oćujka 1912.

Jurišlav Mašcareli.

Gospodarski pregled.

Nemogućnost zarade u Njemačkoj.

Poslovni Ured u Münchenu (Njemaćka) javlja da je broj radnika usled neprestanog dolazka inostranih radnika tako narastao, da je toli za ućene koli za nećene radnike izkljućena svaka mogućnost da našu zarade.

Amerikanska loze.

Korenjaka, kao i kljućica monticola, aramon, riparija, xrepsuris tći želi nabaviti nek se obrati u Vodice g. Pavlu Roći.

Naši dopisi.

Dotur Bare u vrtnji. Pišu nam iz makarskog Primorja: Skorice je nać predobri Dotur Bare na svojim dugim štracama odkasao u Zadar. Na povratku srećao je sa svoje sjajne glave punu kapu prića o sudbini naše občine, o novome predsjedniku okružnog suda u Splitu, o makarskim sudcima i meštru Antiću. Demokratsko-nivaraški telići sa osobitom ućodnoću gualci u skrućena srca i odkrivene glave Barine pikarierije, divići se zaućmanju, mudrosti i uplivi svoga generala. Po njegovu dake prićanju Zemaljski Odbor nije voljan pristati na raspust makarsko-primorske občine, a da bi silom okolnosti i ta nećaća uzšiedila, Simonelli

će poradić, da se uprava preda umnu i vještu ćovjeku po uzorku i kalupu Dotura Bare, koji je u ovo par mjeseci što gnjeći sjedalo obćinskog prisjednika pokazao silnu sposobnost za sve ono, što je narodu od potrebe i koristi.

Joć je Bare mnogo toga pripovjedao kako će skoro makarski sudci biti mećki; jer će Dabinović milom ili silom morati da seli, nit će mu bit dozvoljeno da sudbeno progoni nadrićane klevete meštra Antiću, jer da je on (Dotur Bare) na nadlećnom mještu sve to aredio. I od svega Doturova gatanja, rek bi da će ovu zadnju ko iz pućke pogoditi; jer se je krst i nekrst skoćio da Antiću izvuće iz škriepa, kamo je bio-poznatim objedam proti Dabinoviću, zapao, tako da i u ovoj prigodi ima jedino da zahvali meštru svojim debelim kumovima i visokim pokroviteljima ako nije po zaslući doćpio onkraj brave.

Donja Kaštel. 20 oćujka. Rek bi, da je našoj slavnoj občini vrhovno naćelo: **Osveta.** Iz osvete valjda nama pravašima ona je zapustila naša sela osobito u pogled ćistoće, kanalizacije i javnog zahoda, tako da se stranci snebivaju radi toga. Prošetajte se malo kroz naše ulice, tu vam je nećistoća i gliba i zaudaranja. Obćina stoji prekrećenih ruku, pak sve to mirno podnosi. Eno su 2 naćnice ona je mogla oćistiti jarugom od tešte u Starom do „Tumbina“, što se nahodić kod Kaćina kuće i voda nebi plivala putem kroz selo tako, da je tu svjedjer glib i smrad. Od starine bio „tumbin“ za tu vodu, a naša občina pustila ga zatpati i zatvoriti. Ili je to osveta ili skrajna drćovitost neznanja. A što da rećemo o Štaćilici i vodi na „Ponikvici“, gdje jadni tećazi moraju gaziti po vodi i glibu? Ma, gospodo, koja vedrite i oblaćite, što mislite time? Nama je više dojadilo. Joć goć, kotarski liećnik globi privatnike radi malog smetišća ili nećistoće, a občina pak može mirno i nesmetano pustiti po selima smrad, glib, vodu itd., gdje se mogu razviti pogibeljne svake bolesti! Bilo bi vriede, da starija vlast prisili našu obćinu na ćistoću i red, kada neće, da sama vrši svoju dućnost.

Ovih je dana oni primila nekoliko hiljadu krana pripomoć za uredjenje potrebnih stvari. Da vam je samo vidjeti, u što potrošile! Cementiraše neke jarke po selima, eto toliko samo da se potrošio novac, jer će to vriediti, dok jaće vode to nepodokopaju i unište, mjesto urediti nešto radikalna. Tu je pripomoć — kaću — i za javne zahode; bojimo se, da se ne dogodi kao i sa vodovodom.

Ne znamo, kakav ukus imaju naši mogućnici, kada napravie u Starom onu grdesiju na banaru na „Balkanu“! Ono vam je pravo strašilo, ćime nam i vodu pokvarie izolirajuć je od zraka, a sisaljke ne funkciniraju. Oni vam imadu posebna načela o zdravlju i uplivi zraka na vodu.

Pitamoa našu „milostivu“ obćinu, kako je mogla dopustiti onakovo „tarasu“ na kuć Škarica kod perivoja (???) u Starom i to onoliko nad javnim putem, a što je proti svakoj estetići, ukusu i u k r a s u sela?! I to rade, kako nam prićaju, oni, koji se stavie na ćelo pokreta za ukras Kaštelu!

Ded te, gospodo, budite barem Europejci, kada nećete, da budete barem u nekim stvarima svima zajednićkim, ma kojoj stranci pripadali, ljudi. — Kaćtelani.

Izvjeshćujte „Hrvatsku Rieć“.

U carevskom vieću u Beću podnećen je predlog, kojim se vlada pozivlje, da iznese osnovu zakona, kojom bi se o djelatnoj službi stojećim vojnicima, dao oprost odnosno pogodnost od poštarine za dopisivanje sa njihovim roćjacima, kako to postoji u Franceskoj, Njemaćkoj, Englezkoj, Italiji, Švicarskoj, Egiptu i Sjevernoj Americi. Konkretni predlog glasi, da bi svaki vojnik počevši od straićne stra imao pravo odpremiti porsto porsto ćetiri pisma mjesiećno svojim roćteljima i blićim roćjacima, doćim bi se poštaniski zamotić, sadržavajuć rublje bez oznake vriednosti, do 5 kg. imali takodjer odpremiti portoprostu, a preko rećene tećine u polovicu pristojbe. Da se preprieće zloporabe, imala bi se svaka pošiljka provoditi u vojarni paroićim pečatom.

Iz grada i pokrajine.

Za glasilo stranke. Iza veleć. dra. Baturića javlja se još jedan nać odlični prijatelj, iz Kistanja, te nam prijavljuje tri nova predplatnika./Zivio!

Zborni zapovjednik u Šibeniku.

Većeras dolazi u naš grad „Dalmoino“ zborni zapovjednik general pješadije Lothar von Horstlein. Sutra u 6 u jutro prisustvovat će vjećbi drugog bataljona.

Dvadeset kruna globe jer dao objesiti Cuvaja.

Jučer je naš prijatelj g. Pavao Roca osudjen od odvješnjeg kot. Poglavarstva na 20 K globe, jer bi na zadnji dan poklada u Vodicama bio dao objesiti Cuvaja. U ostalom, u slaboj li je cienji taj gospodin Cuvaj . . . !

Rješidbe u postlima obć. izbora.

Mješovitno pojerenstvo za obćinske izbore poslove pretresalo je na sjednicama, održanim 18. i 19. ov. mj., pritužbe prikazate protiv izbornog postupka obćine lastvanske i imotske te protiv izbora upraviteljstva obćine viške i paške, pak je tom prilikom uništilo kao nezakonit izborni postupak obćine lastvanske a odbilo ostale pritužbe kao netemeljne.

Hrvatskom Sokolu, da počaste uspomenu pokojnog Petra Dellagiovina,

darovaše gg. Krešimir Novak K 3, Ivan Fulgosi K 2, Dušan Novak K 3, Dr. Ivo Krstelj K 5, Ivan Švirčić K 1.

Zakup obćinske klaonice. Dne 29. ov. mj. obdržavat će se u obćinskom uredu javna draćba za zakup priroda obćinske klaonice za vriede od 8. travnja 1912. do uklićno 7. travnja 1913. Izkljućna cienja je K 16.000. Draćba će biti ustmena, ali primat će se i pismene ponude.

U fond „Hrvatske Rieć“ darovao je gosp. Marko Belamarić K 2. da počasti uspomenu pl. Spire Žaje.

Zbogom mali lot! Koliko sanja, koliko nada skopćano je s tim malim lotom! Koliko li kombinacija, gatanja, koliko i žrtava, odkidanja i komadićka kruha vlastitoj djeći za toliko sanjani terno! A sada zbogom i ambi i terni, zbogom mali lot! Ministar financija Zaleski predložio je parlamentu zakon o uklićno male lutrije, mjesto koje imala bi se uvesti razredna lutrija.

Mala lutrija uvedena je u Austriji u polovici osamnaestoga vieća. U brzo uvieće viši krugovi, da mala lutrija u velike škodi ekonomiji pućanstva. Carevi Josip II. i Leopold izdalek naćale financijalno upravliti, neka proući to pitanje. U parlamentu je Dr. Roser 25 godina zagovarao da se mala lutrija ukine. God. 1908 parlamenten je dao nalog da se malu lutriju obavust i vlada to evo sada hoće da učini.

Mjesto male lutrije vlada misli uvesti razrednu lutriju. Razredna lutrija sastoji se u tome, da se po stanovitom nactru obavija pet ili šest vućenja, tako da jedna srećka igra u svih pet, dotiće šest vućenja (razreda), ako nije izvućena, uz tu okolnost da se srećka može nabaviti, ako li ima u zalih, i pred zadnje vućenje. Kako u zadnjem vućenju ima najviše zgotitaka, to ovakva lutrija mami igraće, da drže i plaćaju srećke sve do konca. Primjera radi navodimo magjarsku razrednu lutriju, za ćiju srećku plaća se: I. razred 12 K; II. razred 20 K; III. razred 32 K; IV. razred 40 K; V. razred 32 K; VI. razred 24 K. ukupno ciela srećka 160 K.

Pošto toliki novac riedko to može za jednu srećku dati, to su srećke razdieleljene na polovine, ćetvrtine i osmine, tako da polovina srećke za sve razrede stoji 80 K, ćetvrtina 40 K, osmina 20 K, (za pojedina razrede razdjernom), te ciela srećka dobiva cieti zgotitak, polovina srećke polovicu, ćetvrtina ćetvrtinu, a osmina osminu zgotitaka.

Kako vidimo, razredna lutrija vrlo je skupa. Mnogi, koji su sa 10 novčića kućali srećku, ne će unapred toga moći i uzidati će za blaženim vremenima maloga lota. Zato će još ovo malo vremena carevanja malog lota mašte i viraćenje u još većoj mjeri raditi, ambi i terni u Grimana ko iz vrece sipati, ne bi li mali lot još prije svoje smrti srećnim zgotitcima naplatio sanje, namde, pregaranja, glad, suze i uzdah svojih vjernih prijatelja . . .

Bezdušna šala ili još gore. Od nekih osoba bili smo obaviešteni, da bi financijalni priglednik g. K. Olivari bio javno vriedjao našu hrvatsku zastavu. Upozorni

Predplatite se na „Hrvatsku Rieć“!

OGLAS.

Javljam P. N. općinstvu da smo već započeli radom u našoj modernoj krojačnici na obali kod Hotel de la Ville, pod upravljanjem i krojenjem modernog krojača, koji može poslužiti svakovrstnim rezanjem.

Cijene su štofe i izradbe odijela veoma umjerene.

Primaju se naručbe za štofe i odijela i iz vani.

Prva Dalmatinska Tvornica
Prediva i Tkala u Šibeniku
PRAŠKO RORA I DRUG.

Predplatite se na „Hrv. Rieč“!

Ljekarnik
A. Thierry-a Balsam

Štano prvi sa sedmoina znanom znanom općinom. Zah. različenim
votivost, općinjanje pos-
nina su orop. izvan na slobin (ad-
ne i najviše karnjeno. Oni impo-
druženje, karnjeno, karnjeno, po-
druženje, karnjeno, karnjeno, po-
pućin boštim, karnjeno, karnjeno, po-
boštim, karnjeno, karnjeno, karnjeno, po-
zavaru, znanost, karnjeno, karnjeno, po-
1922. g. 11. 11. 1. čista karnjeno, karnjeno, karnjeno.

LEKARNIKA
A. THIERRY-a
samo prava
STOLISNA
MAST.

Glavni izvoz:
Stjepana i Anglika čuvar Adolfa Thierry-a
u P. Preradovi, Hrvatske.

Dobiva se samo u svim ljekarnama. Na vanu u svim medicinskim
organizacijama trgovinama.

**ULJARSKE STROJEVE KAO I PODPUNE UREDJAJE U SVAKOJ IZRADBI, NAJFINIJA IZVJEŠČA, VINSKE PREŠE, SVE VRSTI MOTORA, MLINOVA I GOSPO-
DARSKIH STROJEVA**

RAZAŠILJE

EMANUEL I OSKAR KRAUS
:: TRST, VIA S. NICOLO Br. 2. ::
BRZOJAVI: CARAUS, TRST — TELEFON Br. 2066.
Posjećivanja po našim inženirima, proračuni i nacrti badava.

Kronendorferova
alkalička naravna, kiselica.

Dobiva se u drogeriji
V. VUČICA
- Šibenik -

Papir i tujevi za
cigarete
ABADIE
PARIS
Dobiva se u svim trafikama

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice
„DALMATIA“
uzdržava od 1. maja 1911. sljedeće glavne prupe:

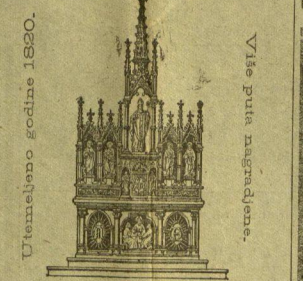
- Trst—Metković A (poštanska)**
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati posl. odne povratk svake sribote u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković B (poštanska)**
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslie podne; povrtak svake sribote u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković C (poštanska)**
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslie podne; povrtak u četvrtak u 6 sati prije podne.
- Trst—Korčula (poštanska)**
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslie podne povrtak u ponedjeljak u 6 sati prije podne.
- Trst—Šibenik (poštanska)**
Polazak iz Trstasvake sribote u 5 poslie podne; povrtak u utorak u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković D (trgovačka)**
polazak iz Trsta svake nedjelje u 3 sata pr. pod. povrtak svake nedjelje u 2.30 poslie podne.
- Trst—Vis (trgovačka)**
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslie podne povrtak svaki četvrtak 8.30 prije podne.

POZOR RODOLJUBI!
Zahtjevajte posvugdje
naše igraće karte

„PRIMORKA“

Prva slavenska tvornica
igračih karata u Ljubljani.

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tiro).

Šiparske radnje iz drveta za crkve
Kipovi svetaca, oltari, propovjedaoc nice križni putevi, raspela, jaslice itd.
Katalog uzoraka s cijenama daje se badava.
Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa skrinjom, ne plaća naručitelj.

Kako da se očuvamo od želudačne bolesti?

Sa želudačnom bolesti u današnje vrijeme jako mnogo ljudi boluje, a da se tome predusretne preporučen u zgodno doba uporabu

Dra. ENGEL'schen NECTAR

koji okrepljuje želudac i omogućuje dobru probavu, te čini svakoga podpunu zdravim. Tko dakle želi očuvati svoje zdravlje do najviše starosti, neka upotrebljava izvrsno i hvalevredno sredstvo:

Dra. Engel'schen Nectar

Ovaj izvrsni Nectar pronadjen je od soka iz raznih bilina pa mi šau sa dohrim vinom. Djeluje svojim sadržajem na svežost, jakost i probavu. Osim toga je izvrsni i liqueur za želudac, odnosno želudačno vino i nema nikakve škodljive posljedice. Zdravi i bolesnici mogu za poboljšanje zdravlja upotrebljavati. Nectar djeluje kod probave i prouzročuje pravilnije savoka.

Preporuča se osobito za one

Dra. Engel'schen Nectar

koji žele imati podpunu zdrav želudac. Nectar je izvrsno sredstvo proti želudačnom kataru, grčevima, boli i slaboj probavi ili sluzi. Isto tako NECTAR odstranjuje zavepljenje, ukločenost, koliku srčanu kucavicu, a daje mnogo bolju mirnoću, tek i ugodno spavanje, dočim bezsanicu, glavobolju i nervoznost uništava. Usled svoga djelovanja, NECTAR na daleko uživa dobar glas, NECTAR djeluje da si krepak i veselo.

NECTAR se dobiva u bocama za 3 i 4 K u ljekarnama Šibenika, Sinja, Skradina, Drniša, Tiesna, Biograda na moru, Vrlike, Knjina, Zadra, Benkova, Kaštelstarog, Splita te u svim većim manjim mjestima Dalmacije i u cijeloj Austro-Ugarskoj.

Također razasliju ljekerne u Šibeniku 3 i više boca „Nectar-a“ po originalnoj cjeni u svim mjestima Austro-Ugarske.

Čuvajte se patvorenja!

Zahtjevajte samo izključivo

Dra. Engel'schen Nectar

Nej NECTAR nije nikakova tajna. Sadržina mu je: Šamoa 300, vinska žesta 150, malinov sok 100, crveno vino 100, sok od jagoda 100, sok od trešanja 200, stolisnik 30, šumak jagoda 30, polina 30, koromak, anli, ostroperac i drugo korjenje po 10, pomastina sve ukupa.

Širite „Hrvatsku Rieč“!

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA
PGDRUŽNICA ŠIBENIK
Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

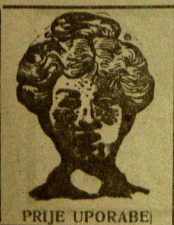
BANKOVNI ODJEL
PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTU KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA V. RIEDNE. DEVI SE PREUZIMLJU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA U IZNOZEMSTVA OBAVLJAJU SE BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA
KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO OPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT. - NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. -

PRVA DALMATINSKA TVORNICAPAPIRNATIH VREĆICA ANTE ZORIĆ - ŠIBENIK - (DALMACIJA).
Odlikovana prvorazrednom diplomom i zlatnom medaljom na Rimskoj izložbi godine 1910.

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima izrađuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Cijene su vrlo umjerene, te domaći potrošiooci ne će imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -

LJEPOTA I UMILJATO LICE postizava se kroz uporabu
AACHENER - THERMALOVOG SAPUNA
koji je ujedno najbolje sredstvo za očuvanje proti kožnoj bolesti

Dobiva se samo kod braće M. V. ŠKUBANJA — ŠIBENIK (Dalmacija).

Cijenajest za komade od I-e vrsti K 2-40
" " " " II-e " " 1-60
Cijena jest za komade od III-e vrsti K 1-40
" " " " IV-e " " —.80

